

ПРАВА И ОДГОВОРНОСТ СТЕЧАЈНОГ УПРАВНИКА

Права, обавезе и одговорност стечајног управника уређени су одредбама Закона о стечају (Сл.гласник РС 104/09, 83/14), Правилником о утврђивању националних стандарда за управљање стечајном масом (Сл.гласник РС бр.13/10) и Кодексом етике за стечајне управнике (Сл.гласник РС бр.11/10).

У примени Закон о стечају, суштински представља ванпарнични поступак, „lex specialis”, а одредбом чл.7 предвиђено је да се поступак спроводи по одредбама тог Закона, а питања која нису посебно уређена тим Законом, сходно – аналогно се примењују одговарајуће одредбе Закона о парничном поступку.

Са разлогом стечај називају „краљицом свих права“, што практично значи да лица која поступају у овој материји а нарочито стечајне судије и ст. управници морају стручно да практично примењују осим Закона о стечају и ЗПП, Закон о облигационим односима, Закон о основно - својинско правним односима, Закона о радним односима, Закон о хипотеци, Закон о наслеђивању, Закон о управном поступку и др. пратеће законе, као и подзаконске, акте нпр. Правилник о утврђивању Националних стандарда за управљање стечајном масом.

Овом приликом бих поменуо и честу измену Закона о стечају, да подсетим, до 2005. године примењивао се Закон о принудном поравнању стечају и ликвидацији, почев од 02.02.2005. године у примени је Закон о стечајном поступку, почев од 24.01.2010. године у примени је Закон о стечају, Закон о стечају са изменама и допунама ступио је на снагу 13.08.2014. године, а у најави су опет скоре измене и допуне овог закона.

Поставља се питање коме одговара честа измена Законске регулативе у вези стечајне материје?

Сигурно је да то не одговара стубовима стечајног поступка а то су стечајне судије и стечајни управници, јер сваки стечајни поступак, који није окончан, довршава се по одредбама Закона о стечају, који је важио у време отварања стечаја.

То опет практично значи да поступајући у овој материји како судије, тако и управници, морају да воде рачуна о томе, што отежава њихов рад.

Циљ стечаја јесте најповољније колективно намирење стечајних поверилаца, остваривање највеће могуће вредности стечајног дужника, односно његове имовине а у формално правном смислу стечај представља судски поступак у складу са утврђеним правилима поступка, а може се спровести кроз банкротство или реорганизацију.

Стечајни поступак је хитан, није дозвољен застој и прекид, враћање у пређашње стање, нити ванредни правни лекови - ревизија и предлог за понављање поступка.

Чл. 17 Закона дефинише да су органи стечајног поступка: стечајни судија, стечајни управник, скупштина поверилаца и одбор поверилаца, и даље јасно дефинише делокруг послова сваког органа.

У томе, посебну улогу заузима стечајни управник, са свим правима а истовремено и одговорношћу за овако одговоран и сложен посао.

Поступак стечаја се отвара решењем о отварању стечајног поступка које доноси надлежни суд .а његова садржина је прописана чланом 70 Закона о стечају у ком су таксативно наведени обавезни елементи које мора да садржи решење о отварању поступка стечаја. Један од тих обавезних елемената је и одлука о именовану стечајног управника: његово име, презиме и адреса. Стечајни управник се именује са листе активних стечајних управника за подручје надлежног суда коју надлежном суду доставља Агенција за лиценцирање стечајних управника која води именик активних стечајних управника, методом случајног одабира. При именовану стечајног управника мора се водити рачуна о ограничењима у именовану која су прописана чланом 21 Закона о стечају. О постојању ограничења у именовану, именовани стечајни управник је дужан да обавести стечајног судију.

Решење о отварању поступка стечаја је конститутивне природе и производи правне последице у односу на стечајног дужника , његове повериоце и трећа лица. Због тога се оглас о отварању поступка стечаја објављује на огласној табли суда и електронској табли суда, једном високотиражном дневном листу који се дистрибуира на целој територији Републике Србије, Службеном гласнику Републике Србије, у јавном регистру како би било доступно свим заинтересованим лицима. Решење о отварању поступка стечаја не производи правне последице даном доношења већ даном истицања огласа о отварању поступка стечаја на огласној табли суда.

Стечајни судија уводи у дужност стечајног управника, о томе сачињава записник у складу са одредбом чл. 27, од ког момента стечајни управник преузима активну улогу у поступку стечаја као стечајни орган док се други органи стечајног поступка формирају у каснијој фази стечајног поступка.

Даном истицања огласа о отварању поступка стечаја на огласној табли суда , престају заступничка и управљачка права директора, заступника и пуномоћника, као и органа управљања и надзорних органа стечајног дужника и та права прелазе на стечајног управника. Од тог момента стечајни управник је законски заступник стечајног дужника, што подразумева читав низ права и обавеза које са собом носе и одговорности стечајног управника.

У тој почетној фази, стечајни управник се сусреће са болним питањима која се односе на отварање Ст. поступка као разлог за отказ Уговора о раду, а о том битном питању запослених и њихове будуће егзистенције управо одлучује стечајни управник, јер одредба чл. 77 Закона указује да је отказ Уговора о раду факултативни разлог, дакле није законски престанак, те стечајни управник може али и не мора да га искористи, већ може ангажовати потребан број лица, како ради окончања започетих послова, тако и ради вођења даљег стечајног поступка, све уз сагласност стечајног судије.

Од момента наступања правних последица отварања поступка стечаја до момента закључења стечајног поступка па и након тога, стечајни управник предузима следеће послове и радње које обухватају неколико фаза:

1. Преузимање стечајне масе, обезбеђење и попис имовине стечајног дужника, израда почетног стечајног биланса, економско финансијског извештаја, све ово за